A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2010. január 21.*

A C-398/08. P. sz. ügyben,

az **Audi AG** (székhelye: Ingolstadt [Németország], képviselik: S. O. Gillert és F. Schiwek Rechtsanwälte)

felperesnek

a Bíróság alapokmányának 56. cikke alapján 2008. szeptember 12-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a másik fél az eljárásban:

a **Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM)** (képviseli: G. Schneider, meghatalmazotti minőségben)

alperes az elsőfokú eljárásban,

* Az eljárás nyelve: német.

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: A. Tizzano tanácselnök, az első tanács elnökeként eljárva, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Ilešič (előadó) és J.-J. Kasel bírák,

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: K. Malacek tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2009. szeptember 24-i tárgyalásra,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az Audi AG (a továbbiakban: Audi) fellebbezésével az Európai Közösségek Elsőfokú Bírósága T-70/06. sz., Audi kontra OHIM (Vorsprung durch Technik) ügyben 2008. július 9-én hozott ítéletének (a továbbiakban: a megtámadott ítélet) hatályon kívül helyezését kéri, amellyel az Elsőfokú Bíróság elutasította a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) második fellebbezési tanácsa 2005. december 16-i, az elbírálónak a Vorsprung durch Technik szóvédjegy lajstromozását az általa megjelölt áruk és szolgáltatások egy része tekintetében

megtagadó határozatát részben megerősítő határozatának (R 237/2005-2. sz. ügy) (a továbbiakban: vitatott határozat) hatályon kívül helyezése iránti keresetét.

Jogi háttér

2 Az 1994. december 22-i 3288/94/EK tanácsi rendelet (HL L 349., 83. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 185. o.) által módosított, a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet (HL 1994 L 11., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 146. o.; a továbbiakban: a 40/94 rendelet) 7. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha:

[…]

b) nem alkalmas a megkülönböztetésre;

c) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket a forgalomban az áru vagy a szolgáltatás fajtája, minősége, mennyisége, rendeltetése, értéke, földrajzi származása, előállítási vagy teljesítési ideje, illetve egyéb jellemzője feltüntetésére használhatnak;

d) kizárólag olyan jelekből vagy adatokból áll, amelyeket az általános nyelvhasználatban, illetve a tisztességes üzleti gyakorlatban állandóan és szokásosan alkalmaznak;

[…]

(2) Az (1) bekezdést akkor is alkalmazni kell, ha a kizáró ok csak a Közösség egy részében áll fenn.

[…]”.

3 A 40/94 rendelet „A Bírósághoz benyújtott keresetek” című 63. cikke az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A fellebbezési tanácsok fellebbezés tárgyában hozott határozatai a Bíróság előtt keresettel támadhatók meg.

(2) A kereset hatáskör hiányára, lényeges eljárási szabálysértésre, a Szerződés vagy e rendelet, illetve ezek alkalmazásával kapcsolatos bármely jogszabály megsértésére vagy hatáskörrel való visszaélésre alapítva indítható.”

A jogvita alapját képező tényállás

4 Az Audi 2003. január 30-án a 40/94 rendelet alapján védjegybejelentést tett, amellyel a Vorsprung durch Technik szómegjelölés közösségi védjegyként történő lajstromozását kérte. A bejelentést a védjegyekkel ellátható termékek és szolgáltatások nemzetközi osztályozására vonatkozó, felülvizsgált és módosított, 1957. június 15-i Nizzai Megállapodás szerinti 9., 12., 14., 16., 18., 25., 28., 35–43. és 45. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások vonatkozásában tette, amelyek ezen osztályok esetében az alábbi leírásnak felelnek meg:

– 9. osztály: „Tudományos célra szolgáló, tengerészeti, földmérő, villamos, fényképészeti, mozgóképi, optikai, súlymérő, egyéb mérő-, jelző-, ellenőrző (felügyeleti), életmentő és oktatóberendezések és felszerelések; hangok vagy képek rögzítésére, továbbítására, másolására szolgáló készülékek; mágneses adathordozók, hanglemezek; automata áruelosztó-berendezések és szerkezetek érmebedobással működő készülékekhez; regiszteres pénztárgépek, számológépek, adatfeldolgozó berendezések és számítógépek; tűzoltó készülékek”.

– 12. osztály: „Járművek; szárazföldi, légi vagy vízi közlekedési eszközök”.

– 14. osztály: „Nemesfémek és ötvözeteik, valamint az ilyen anyagokból készült, vagy ezekkel bevont termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba; ékszerek, drágakövek; órák és más időmérő eszközök”.

– 16. osztály: „Papír, karton és ezen anyagokból készült termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba; nyomdaipari termékek; könyvkötészeti anyagok; fényképek; papíripari cikkek, papíripari vagy háztartási ragasztóanyagok; anyagok művészek részére; ecsetek; írógépek és irodai cikkek (bútorok kivételével); tanítási

és oktatási anyagok (készülékek kivételével); csomagolásra szolgáló műanyagok (amelyek nem tartoznak más osztályokba); nyomdabetűk; klisék”;

– 18. osztály: „Bőr és bőrutánzatok, ezen anyagokból készült olyan termékek, amelyek nem tartoznak más osztályokba; állatbőrök és irhák; utazótáskák és bőröndök; esernyők, napernyők és sétapálcák; ostorok, hámok, nyergek és lószerszámok”;

– 25. osztály: „Ruházati cikkek, cipők, kalapáruk”.

– 28. osztály: „Játékok, játékszerek; testnevelési és sportcikkek, amelyek nem tartoznak más osztályokba; karácsonyfadíszek”;

– 35. osztály: „Reklámozás; kereskedelmi ügyletek; kereskedelmi adminisztráció; irodai munkák”;

– 36. osztály: „Biztosítás; pénzügyi ügyletek; valutaügyletek; ingatlanügyletek”.

– 37. osztály: „Építkezés; javítás; szerelési szolgáltatások”.

– 38. osztály: „Távközlés”.

– 39. osztály: „Szállítás; áruk csomagolása és raktározása; utazásszervezés”.

– 40. osztály: „Anyagmegmunkálás”.

– 41. osztály: „Nevelés; szakmai képzés; szórakoztatás; sport- és kulturális tevékenységek”.

– 42. osztály: „Tudományos és műszaki szolgáltatások, valamint az idetartozó tervezői és kutatói tevékenység; ipari elemző és kutató szolgáltatások; számítástechnikai hardver- és szoftvertervezés és -fejlesztés, jogi szolgáltatások”.

– 43. osztály: „Vendéglátás (élelmezés); időleges szállásadás”.

– 45. osztály: „Mások által egyéni igényeknek megfelelően nyújtott személyes és társadalmi jellegű szolgáltatások; biztonsági szolgáltatások személyek és vagyontárgyak védelmére”.

5 A kizáró okokról szóló 2004. január 7-i értesítésében az elbíráló úgy ítélte meg, hogy a „Vorsprung durch Technik” („előny a technika révén”) kifejezés egyes, a 9., 12., 14., 25., 28., 37–40. és 42. osztályba tartozó és a technikával kapcsolatos áruk és szolgáltatások tekintetében olyan tárgyilagos üzenetnek tekinthető, amelyet az érintett fogyasztó reklámcélú leírásként érzékel. Következésképpen a bejelentett

védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel az említett áruk és szolgáltatások tekintetében. Mindazonáltal az elbíráló a 12. osztályba tartozó árukkal kapcsolatban rámutatott arra, hogy az említett védjegy lajstromozása megengedhető a gépjárművek és alkatrészeik tekintetében szerzett megkülönböztető képessége folytán. E vonatkozásban a Vorsprung durch Technik közösségi védjegyként történő lajstromozása mellett foglalt állást, amelyre 2001. április 27-én a 621086. számon, a 12. osztályba tartozó áruk tekintetében került sor.

6 2004. február 24-i levelében az Audi vitatta az elbíráló említett értesítésében bemutatott okokat, és arra hivatkozott többek között, hogy a 621086. sz. védjegy nem a használat során megszerzett megkülönböztető képessége folytán került lajstromozásra, hanem azért, mert benne rejlő megkülönböztető képességgel rendelkezik. A kizáró okokról szóló második, 2004. június 30-i értesítésében az elbíráló kifejtette, hogy az említett védjegy lajstromozása iránti kérelem elbírálásakor figyelmetlenségből kifolyólag nem tájékoztatták az Audit arról, hogy e védjegyet kizárólag megszerzett megkülönböztető képessége folytán lajstromozták. Mindazonáltal, mivel az említett kérelem 1997-ben kelt, immár kérhető, hogy az Audi nyújtson be bizonyítékot a bejelentett védjegy által érintett valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében – ideértve a 12. osztályba tartozókat is – megszerzett megkülönböztető képességre vonatkozóan.

7 2005. január 12-i határozatával az elbíráló az említett védjegy lajstromozása iránti kérelmet egyes, a 9., 12., 14., 25., 28., 37–40. és 42. osztályba tartozó áruk és szolgáltatások tekintetében részben elutasította a kizáró okokról szóló 2004. január 7-i értesítésében bemutatott indokokat megismételve. Ezen utóbbi elutasító határozatában megállapította továbbá, hogy a 12. osztályba tartozó áruk tekintetében egyáltalán nem nyújtottak be a megkülönböztető képesség megszerzésére vonatkozó bizonyítékot.

8 Vitatott határozatával a második fellebbezési tanács helyt adott az Audi által a 12. osztályba tartozó áruk tekintetében benyújtott fellebbezésnek azzal az indokkal, hogy a 621086. sz. védjegy lajstromozására vonatkozó korábbi határozat bizonyítékul szolgál arra nézve, hogy a bejelentett védjegy megszerezte a megkülönböztető képességet járművek és szárazföldi közlekedési eszközök tekintetében. A fellebbezést

fennmaradó részében, így az elbíráló kifogásainak tárgyát képező többi áru és szolgáltatás vonatkozásában is, a fellebbezési tanács elutasította.

9 E tekintetben a fellebbezési tanács úgy ítélte meg, hogy az a megkülönböztetés, amelyet az elbíráló a techikával kapcsolatos áruk és szolgáltatások tekintetében alkalmaz, vitatható. A fellebbezési tanács kifejtette e vonatkozásban, hogy „önmagában szinte valamennyi áru és szolgáltatás kapcsolatos kis mértékben a technikával. A technika jelentős szerepet játszik a ruházati ágazatban is. Ezen áruk olyan gyártója, aki fejlett technikával rendelkezik, nagy előnyben van a versenyben álló vállalatokhoz képest. A »Vorsprung durch Technik« jelmondat olyan tárgyilagos üzenetet hordoz, mely szerint a technikai fölény jobb áruk előállítását és jobb szolgáltatások nyújtását teszi lehetővé. Egy ilyen mindennapos, tárgyilagos üzenetre korlátozódó szóösszetétel főszabály szerint nem rendelkezik megkülönböztető képességgel. Tekintettel arra, hogy a felperes, a 12. osztályba tartozó áruk kivételével, egyáltalában nem nyújtott be bizonyítékot arra nézve, hogy a »Vorsprung durch Technik« jelmondat a közönség körében védjegyként meghonosodott volna, a kérelmet el kell utasítani a többi osztályba tartozó árura és szolgáltatásra vonatkozó részében.”

A megtámadott ítélet

10 Megtámadott ítéletével az Elsőfokú Bíróság elutasította az Audi által a vitatott határozattal szemben 2006. február 28-án benyújtott keresetet. Az Elsőfokú Bíróság ezzel elutasította a felperes által hivatkozott két, egyrészt a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának, másrészt a védelemhez való jognak a megsértésére alapított jogalapot.

11 Az első jogalap első része, amellyel az Audi felrótta, hogy a vitatott határozat nem tartalmaz a tekintetbe veendő vásárlóközönségre, valamint a bejelentett védjegy e közönség általi észlelésére vonatkozó megállapításokat, a megtámadott ítélet 30–33. pontjában elutasításra került.

12 Az Elsőfokú Bíróság, miután emlékeztetett arra, hogy valamely védjegy megkülönböztető képességét többek között arra tekintettel kell megítélni, hogy milyen képet alkot róla az említett áruk vagy szolgáltatások fogyasztóiból álló érintett vásárlóközönség, a megtámadott ítélet 30. pontjában úgy ítélte meg, hogy noha a vitatott határozat ténylegesen nem tartalmaz differenciált értékelést az Audi lajstromozási kérelme által érintett valamennyi osztályba tartozó áru és szolgáltatás tekintetében, tartalmaz arra vonatkozó vizsgálatot, hogy e védjegyet miként érzékeli a vásárlóközönség a védjeggyel megjelölt áruk és szolgáltatások tekintetében, amint azt a fent hivatkozott ítélkezési gyakorlat megköveteli.

13 E vonatkozásban az Elsőfokú Bíróság megállapította a megtámadott ítélet 31. pontjában, hogy a vitatott határozatból levezethetően a fellebbezési tanács lényegében úgy ítélte meg, hogy a vásárlóközönséget az említett védjegybejelentés árujegyzékében szereplő áruk és szolgáltatások tekintetében egységesen érinti a technika, és e közönség a „Vorsprung durch Technik" kifejezést olyan jelmondatként érzékeli, amely tárgyilagos, dicsérő üzenetet tartalmaz.

14 Ebben a vonatkozásban az Elsőfokú Bíróság megállapította többek között, a megtámadott ítélet 32. pontjában, hogy a hivatkozott ítélkezési gyakorlat nem követeli meg az említett kérelem által érintett valamennyi osztályba tartozó áruk és szolgáltatások kimerítő vizsgálatát, következésképpen az elbíráló vagy a fellebbezési tanács kizárólag arra hivatkozhat, hogy az érintett vásárlóközönség azonos módon érzékeli a védjegyet valamennyi áru és szolgáltatás vonatkozásában. Márpedig ezen bíróság álláspontja szerint nem vitatható, hogy a fellebbezési tanács ezen vizsgálat lefolytatása során mindössze annak megállapítására szorítkozott, hogy a közönség azonos módon érzékeli az e védjeggyel érintett valamennyi áru- és szolgáltatási osztályt, és annál is inkább bírálta az osztályok – álláspontja szerint – téves, az elbíráló által alkalmazott megkülönböztetését.

15 Végezetül az ítélet 33. pontjában az Elsőfokú Bíróság elvetette az Audi által hivatkozott azon érvet, mely szerint jelen ügyben kizárt, hogy a közönségen belül egységes szemponttal lehetne számolni, tekintettel az említett védjegy bejelentése által érintett áruk és szolgáltatások eltérő jellegére, mivel azok technikai jellegének mértéke igen eltérő. Az Elsőfokú Bíróság e vonatkozásban megállapította, hogy a fellebbezési tanács a vitatott határozatban kifejezetten elismerte, hogy az egyes áruk és szolgáltatások függvényében eltérő a technikai jelleg mértéke, amikor úgy ítélte meg, hogy azok „kis mértékben" kapcsolatosak a technikával. Mindazonáltal álláspontja szerint a fellebbe-

zési tanács lényegében úgy ítélte meg, hogy a „Vorsprung durch Technik” német kifejezést a technikai jelleg ezen eltérő mértékétől függetlenül egységesen, tárgyilagos és dicsérő kifejezésként észlelik.

16 Az első jogalap második része azon alapul, hogy a bejelentett védjegy nem tárgyilagos leíró üzenetnek tekinthető, hanem gondolkodási folyamatot indít el, a fantázia nyomát viseli, és megjegyezhető, következésképpen lehetővé teszi az e védjeggyel megjelölt áruk és szolgáltatások, valamint az előállító vállalkozás közötti kapcsolat észrevételét. A jogalap e részét az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 34–48. pontjában elutasította.

17 Az Elsőfokú Bíróság mindenekelőtt megállapította a megtámadott ítélet 34. és 35. pontjában, hogy az ügy irataiból, különösen pedig az OHIM által válaszbeadványa mellékleteként csatolt azon dokumentumból, amelyben az Audi megmagyarázza az angol közönségnek a „Vorsprung durch Technik” német kifejezést, egyértelműen következik, hogy a bejelentett védjegy az Audi számára dicsérő, sőt reklámértékű jelmondat. Az Elsőfokú Bíróság megállapította továbbá az említett ítélet 36. pontjában, hogy saját ítélkezési gyakorlatának, valamint a Bíróság C-517/99. sz. Merz & Krell ügyben 2001. október 4-én hozott ítélete (EBHT 2001., I-6959. o.) 40. pontjának fényében valamely védjegy lajstromozása kizárólag ezen dicsérő vagy reklámcélú használat folytán nem zárható ki.

18 A megtámadott ítélet 27. pontjábara hivatkozva, amelyben az Elsőfokú Bíróság saját állandó ítélkezési gyakorlatára emlékeztetett, mely szerint valamely megjelölés, amely – mint egy reklámjelmondat – más funkciót is betölt a védjegy klasszikus értelemben vett rendeltetésén túl, kizárólag akkor megkülönböztető jellegű, ha a közönség azonnal az érintett áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származása megjelöléseként érzékeli, az Elsőfokú Bíróság végezetül megállapította ugyanezen ítélet 37. pontjában, hogy meg kell vizsgálni, hogy jelen ügyben ez az eset áll-e fenn, vagy épp ellenkezőleg: az említett védjegy mindennapos, tárgyilagos üzenetnek tekinthető, amelyet az érintett vásárló-közönség dicsérő kifejezésként érzékel.

19 E tekintetben az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg a megtámadott ítélet 41. és 42. pontjában, hogy noha a Vorsprung durch Technik védjegynek több jelentése is lehet, tekinthető szójátéknak vagy érzékelhető a fantázia meglepő és váratlan szülemé-

nyeként, miáltal megjegyezhető, ettől még nem válik megkülönböztető jellegűvé. E bíróság álláspontja szerint ezen különféle tényezők e védjegyet kizárólag akkor ruháznak fel megkülönböztető jelleggel, ha az érintett vásárlóközönség azt azonnal az általa megjelölt áruk és szolgáltatások kereskedelmi származása megjelöléseként érzékelnék. Márpedig jelen esetben az említett védjegy által érintett áruk és szolgáltatások érintett vásárlóközönsége, amint azt a fellebbezési tanács meghatározta, e védjegyet ténylegesen reklámkifejezésként fogja fel.

20 Az Elsőfokú Bíróság megállapította ugyanis a megtámadott ítélet 43–45. pontjában, hogy először is tekintettel a „technikai" fogalom tág jelentésére a német nyelvben, az erre való utalás nem minden áru és szolgáltatás vonatkozásában alkalmas arra, hogy a bejelentett védjegyet megkülönböztető képességgel ruházza fel. Másodsorban az „előny" jelentésű német „Vorsprung" szó a „durch" prepozícióval társítva a vásárlóközönség, főként a német vásárlóközönség számára inkább dicsérő jellegűnek tűnik. Harmadszor, bár összetett védjegyről lévén szó, megkülönböztető képességének értékelése során azt egészében kell vizsgálni, ugyancsak meg kell állapítani, hogy a védjegy címzettje a széles közönség, és azon vállalkozások nagy része, amelyek e széles közönség számára kívánnak árukat és szolgáltatásokat nyújtani, e dicsérő jelleg fényében a kifejezést maga is használhatná, függetlenül a neki tulajdonítandó értelmezéstől.

21 Az Elsőfokú Bíróság ebből azt a következtetést vonta le a megtámadott ítélet 46. pontjában, hogy a Vorsprung durch Technik kifejezés nem rendelkezik olyan alkotelemekkel, amelyek a nyilvánvaló promocionális jelentésen túl lehetővé tehetik az érintett vásárlóközönség számára a kifejezésnek mint az általa megjelölt áruk és szolgáltatások tekintetében megkülönböztető védjegynek a könnyű és azonnali megjegyzését.

22 Második jogalapjával az Audi arra hivatkozott, hogy a fellebbezési tanács tévesen alkalmazta a 40/94 rendelet 38. cikkének (3) bekezdését és 73. cikkének második mondatát, és megsértette többek között a védelemhez való jogát azzal, hogy elmulasztotta őt a vitatott határozat elfogadását megelőzően tájékoztatni arról, hogy ugyanezen tanács az említett védjegy lajstromozása iránti kérelem elutasítását tervezi a védjeggyel megjelölt valamennyi áru és szolgáltatás tekintetében, a 12. osztályba tartozó áruk kivételével, vagyis azok tekintetében is, amelyekre vonatkozóan az elbíráló

jóváhagyta a lajstromozást. E jogalapot az Elsőfokú Bíróság a megtámadott ítélet 58–64. pontjában elvetette. Az Elsőfokú Bíróság megállapította, hogy az Audi állításával ellentétben az említett határozat az elbíráló 2005. január 12-i határozatát kizárólag azon részében helyezi hatályon kívül, amely a 12. osztályba tartozó árukra vonatkozik, vagyis nem tartalmaz további kifogást ezen osztály vonatkozásában.

A felek kérelmei a Bíróság előtt

23 Fellebbezésével az Audi azt kéri, hogy a Bíróság helyezze hatályon kívül a megtámadott határozatot, valamint a vitatott határozatot azon részében, amely részben elutasítja az általa az elbíráló 2005. január 12-i határozatával szemben benyújtott fellebbezést, és az OHIM-ot kötelezze a költségek viselésére.

24 Az OHIM kéri a fellebbezés elutasítását és a fellebbező kötelezését a költségek viselésére.

A fellebbezésről

25 Fellebbezése alátámasztásául az Audi két jogalapra hivatkozik, amelyeket egyrészt a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésére, másrészt ugyanezen rendelet 63. cikkének és az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 48. cikke 2 §-nak megsértésére alapít.

A 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának megsértésére alapított első jogalapról

26 Az első jogalap két részre bontható. Első részével az Audi arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság nem tett elegendő megállapítást az érintett vásárlóközönség vonatkozásában, míg a második rész, amelyet elsőként célszerű vizsgálni, annak bemutatását célozza, hogy az Elsőfokú Bíróság túlságosan szigorú szempontot alkalmazott a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének mérlegelése során.

Az első jogalapnak az említett védjegy megkülönböztető képességének értékelése során alkalmazott túl szigorú szempontra alapított második részéről

– A felek érvei

27 Első jogalapjának második részével az Audi azt állítja, hogy a bejelentett védjegy megkülönböztető képességének elismeréséhez az Elsőfokú Bíróság helytelenül alkalmazott szigorúbb követelményeket az általában előírtaknál, azon egyszerű indokkal, hogy a védjegy reklámjelmondatnak tekinthető.

28 Ugyanis annak előírásával, hogy a megjelölést „azonnal” az általa megjelölt áruk és szolgáltatások kereskedelmi származása megjelöléseként érzékelhesse a fogyasztó, az Elsőfokú Bíróság olyan szempontot alkalmazott, amely túlmutat a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontjában foglalt követelményeken, továbbá az e bíróság által valamely szóvédjegy megkülönböztető képességének értékelése során szokásosan alkalmazott követelményeken.

29 A megtámadott ítéletben az Elsőfokú Bíróság a határozatát láthatóan arra az előfeltevésre alapozta, miszerint a Vorsprung durch Technik védjegy reklámjelmondatként történő használata megakadályozza, hogy elismerhető legyen a védjegy megkülönböztető képessége, ennélfogva e használatot bizonyos mértékig kompenzálni kell azon

szempont segítségével, hogy a közönség e védjegyet „azonnal” az általa megjelölt áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származása megjelöléseként érzékeli. Tehát az Elsőfokú Bíróság elismeri, hogy e védjegynek több jelentése is lehet, tekinthető szójátéknak vagy érzékelhető a fantázia meglepő és váratlan szüleményeként, és ugyanezért megjegyezhető, ugyanakkor megtagadja e védjegy megkülönböztető képességének elismerését azon oknál fogva, hogy az érintett közönség a védjegyet mindenekelőtt reklámkifejezésként, nem pedig a kereskedelmi származás megjelöléseként érzékeli. Márpedig a hivatkozott ítélet 42. pontjában folytatott vizsgálat során az Elsőfokú Bíróság egyszerűen megismétli más kifejezésekkel, hogy a Vorsprung durch Technik védjegy reklámjellegű jelmondat, ugyanakkor nem magyarázza meg, hogy miért ne lehetne azt az áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származása megjelöléseként felfogni.

30 Ilyen módon eljárva az Elsőfokú Bíróság nem vette tekintetbe azt a tényt, hogy a reklámjelmondatok nem a védjegy egy különleges formájának tekinthetők, hanem egyszerű szóvédjegynek, amely vonatkozásában az ítélkezési gyakorlat által a megkülönböztető képesség értékelésének tekintetében megállapított általános elvek alkalmazandók, ami többek között a Bíróság C-64/02. P. sz., OHIM kontra Erpo Möbelwerk ügyben 2004. október 21-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-10031. o.) 36. pontja által nyer megerősítést. Az az egyszerű tény, hogy egy védjegy reklámjelmondatnak tekintendő, vagy hogy egy megjelölés dicsérő jellegű, nem akadályozza meg tehát, hogy e védjegy számára kellő megkülönböztető képességet ismerjenek el. Nem létezik egyetlen olyan jogelv sem, amelynek értelmében egy olyan megjelölés, amely pozitív gondolattársítást kelt, nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, vagy csekély megkülönböztető képességgel rendelkezik.

31 Az OHIM arra hivatkozik, hogy az Elsőfokú Bíróság nem állított fel a védjegy megkülönböztető képessége mértékével kapcsolatban szokásosan megkövetelt szempontokon túlmutató szempontokat, és nem is vezetett be új jogi szempontokat e megkülönböztető képesség megállapításához, hanem – a reklámjelmondatokra vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatának megfelelően – olyan empirikus elvet fogalmazott meg, amelynek értelmében az olyan megjelöléseket, amelyek az áru vagy szolgáltatás kereskedelmi származásának megjelölésétől eltérő rendeltetést töltenek be, a fogyasztó nem szükségképpen azonos módon érzékeli, mint egy, a védjegytől teljességgel független szómegjelölést. Ilyen esetekben ugyanis lehetséges, sőt elkerülhetetlen, hogy a fogyasztó általi érzékelés során a származást jelölő funkciót elfedi egy másik funkció. Ezt erősíti meg többek között más megfogalmazásban a Bíróság C-473/01. P. és C-474/01. P. sz., Procter & Gamble kontra OHIM egyesített ügyekben 2004. április 29-én hozott ítéletének (EBHT 2004., I-5173. o.) 51. pontja az olyan megjelölések vonatkozásában, amelyek egybeolvadnak magának az árunak a külső megjelenésével.

Ezen ítélkezési gyakorlattal azonos szellemben az Elsőfokú Bíróság az „azonnal” fordulat használatával az abban álló veszélyt akarhatta kifejezni, hogy egy reklámjelmondatot a fogyasztó kizárólag promocionális rendeltetésében észlelhet.

– A Bíróság álláspontja

32 A 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának értelmében a megjelölés nem részesülhet védjegyoltalomban, ha nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

33 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy valamely védjegy megkülönböztető képessége az említett cikk értelmében azt jelenti, hogy a védjegy lehetővé teszi a védjegybejelentésben szereplő árunak adott vállalkozástól származóként történő azonosítását és így ennek az árunak más vállalkozások áruitól való megkülönböztetését (a Bíróság C-473/01. P. és a fent hivatkozott Procter & Gamble kontra OHIM egyesített ügyekben hozott ítéletének 32. pontja; a fent hivatkozott OHIM kontra Erpo Möbelwerk ügyben hozott ítélet 42. pontja; a C-144/06. P. sz., Henkel kontra OHIM ügyben 2007. október 4-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-8109. o.] 34. pontja, valamint a C-304/06. P. sz., Eurohypo kontra OHIM ügyben 2008. május 8-án hozott ítélet [EBHT 2008., I-3297. o.] 66. pontja).

34 Ugyancsak az állandó ítélkezési gyakorlat szerint e megkülönböztető képességet egyrészt a bejelentett áruk vagy szolgáltatások szempontjából, másrészt az érintett vásárlóközönség észlelése szempontjából kell értékelni (a Procter & Gamble kontra OHIM ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 33. pontja, a C-25/05. P. sz., Storck kontra OHIM ügyben 2006. június 22-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-5719. o.] 25. pontja, a fent hivatkozott Henkel kontra OHIM ügyben hozott ítélet 35. pontja, valamint a fent hivatkozott Eurohypo kontra OHIM ügyben hozott ítélet 67. pontja).

35 A minőség jelölésére vagy a védjegy által jelölt termékek vásárlásának és szolgáltatások igénybevételének ösztönzésére egyébként reklámjelmondatként használt jelekből vagy adatokból álló összetett védjegyek ezen használat miatt a védjegyoltalomból nem zárhatók ki (lásd a fent hivatkozott Merz & Krell ügyben hozott ítélet 40. pontját és a fent hivatkozott OHIM kontra Erpo Möbelwerk ügyben hozott ítélet 41. pontját).

36 Ezen védjegyek megkülönböztető képességének értékelésével kapcsolatban a Bíróságnak a korábbiakban alkalma nyílt megállapítani, hogy nem alkalmazhatók tekintetükben szigorúbb szempontok az egyéb megjelölések tekintetében alkalmazottaknál (a fent hivatkozott OHIM kontra Erpo Möbelwerk ügyben hozott ítélet 32. és 44. pontja).

37 Ugyanakkor az ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy jóllehet a megkülönböztető képesség értékelésének szempontjai minden védjegytípusra nézve ugyanazok, a szempontok alkalmazásával összefüggésben előfordulhat, hogy az érintett fogyasztók egyes védjegytípusokat nem szükségszerűen ugyanúgy észlelnek, mint másokat, ennélfogva némely típus esetében a megkülönböztető képesség megállapítása más típusokhoz képest nehezebbnek bizonyulhat (lásd a fent hivatkozott Procter & Gamble kontra OHIM ügyben hozott ítélet 36. pontját, az OHIM kontra Erpo Möbelwerk ügyben hozott ítélet 34. pontját és a Henkel kontra OHIM ügyben hozott ítélet 36. és 38. pontját).

38 Noha a Bíróság nem zárta ki, hogy bizonyos feltételek mellett ezen ítélkezési gyakorlat irányadó lehet a reklámjelmondatokból álló védjegyek tekintetében, kiemelte, hogy ezek megkülönböztető képessége megállapításának e védjegyek jellegéből adódó nehézségei, amelyek figyelembevétele helytálló, nem indokolják ezen ítélet 33–34. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlat által értelmezett megkülönböztető képesség feltételét kiegészítő vagy attól eltérő meghatározott kritériumok megállapítását (lásd a fent hivatkozott OHIM kontra Erpo Möbelwerk ügyben hozott ítélet 35. és 36. pontját).

39 A Bíróság megállapította továbbá, hogy nem írható elő, hogy egy reklámjelmondat a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján csak akkor rendelkezik a minimális megkülönböztető képességgel, ha az „fantáziadús jelleggel” sőt „fogalmi feszültségmezővel [rendelkezik], amelynél fogva a kifejezés meglepetést okoz, és amelyre így emlékezni lehet” (a fent hivatkozott OHIM kontra Erpo Möbelwerk ügyben hozott ítélet 31. és 32. pontja; lásd továbbá a C-329/02. P. sz., SAT.1 kontra OHIM ügyben 2004. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-8317. o.] 41. pontját).

40 Márpedig jelen ügyben az Elsőfokú Bíróság okfejtése a jelen ítélet 36–39. pontjában hivatkozott elvek téves értelmezéséből ered.

41 Meg kell állapítani ugyanis, hogy noha az Elsőfokú Bíróság emlékeztetett rá a megtámadott ítélet 36. pontjában, hogy az állandó ítélkezési gyakorlatból következően valamely védjegy lajstromozását nem lehet kizárni dicsérő vagy reklámcélú használata folytán, azon álláspontját, mely szerint a bejelentett védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel, azzal a ténnyel indokolta, hogy e védjegyet reklámkifejezésként észlelik, vagyis éppen dicsérő és reklámcélú felhasználásának tényével.

42 Tehát a megtámadott ítélet 41. és 42. pontjában az Elsőfokú Bíróság úgy ítélte meg, hogy noha a Vorsprung durch Technik védjegynek több jelentése lehet, tekinthető szójátéknak vagy érzékelhető a fantázia meglepő és váratlan szüleményeként, miáltal megjegyezhető lehet, ettől még nem válik megkülönböztető jellegűvé. Az Elsőfokú Bíróság úgy vélte, hogy ezen különböző elemek révén e védjegy kizárólag akkor válik megkülönböztető jellegűvé, ha ezt a közönség azonnal az e védjeggyel megjelölt áruk és szolgáltatások kereskedelmi származása megjelöléseként fogja fel. Márpedig jelen ügyben az érintett közönség e védjegyet mindenekelőtt relkámkifejezésként érzékeli.

43 Az Elsőfokú Bíróság ezen utóbbi megállapítását a megtámadott ítélet 43–45. pontjában végzett elemzésére alapozta. Úgy vélte, hogy először is, tekintettel a „technikai" fogalom tág jelentésére a német nyelvben, az erre való utalás nem minden áru és szolgáltatás vonatkozásában alkalmas arra, hogy a bejelentett védjegyet megkülönböztető képességgel ruházza fel. Másodsorban az „előny" értelmű német „Vorsprung" szó a „durch" prepozícióval társítva a vásárlóközönség, főként a német vásárlóközönség számára inkább dicsérő jellegűnek tűnik. Harmadszor, noha összetett védjegyről lévén szó, megkülönböztető jellegének értékelése során azt egészében kell értékelni, ugyancsak meg kell állapítani, hogy a védjegy címzettje széles közönség, és azon vállalkozások nagy része, amelyek e széles közönség számára kívánnak árukat és szolgáltatásokat nyújtani, e dicsérő jelleg fényében a kifejezést saját javára használhatja fel, függetlenül az annak tulajdonított értelmezéstől.

44 Ugyanakkor, noha igaz ugyan, amint arra a jelen ítélet 33. pontja emlékeztet, hogy valamely védjegy kizárólag akkor rendelkezik megkülönböztető képességgel, ha a védjegy lehetővé teszi a védjegybejelentésben szereplő árunak adott vállalkozástól származóként történő azonosítását és így ennek az árunak más vállalkozások áruitól való megkülönböztetését, meg kell állapítani, hogy az az egyszerű tény, hogy egy védjegyet a vásárlóközönség reklámkifejezésként érzékel, és hogy dicsérő jellegére tekintettel azt főszabályként más vállalkozások is átvehetik, önmagában nem elegendő annak megállapításához, hogy e védjegy nem rendelkezik megkülönböztető képességgel.

45 E vonatkozásban hangsúlyozni kell többek között, hogy egy szóvédjegyhez kapcsolódó dicsérő konnotáció nem zárja ki, hogy e védjegy ugyanakkor alkalmas legyen arra, hogy garantálja a fogyasztók számára az általa megjelölt áruk vagy szolgáltatások származását. Tehát egy ilyen védjegyet az érintett közönség egyidejűleg érzékelhet reklámkifejezésként és az áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származásának megjelöléseként. Ebből az következik, hogy amennyiben a közönség a védjegyet ezen származás megjelöléseként érzékeli, az a tény, hogy ezzel egyidőben vagy akár elsősorban reklámkifejezésként fogja fel, nincs befolyással a védjegy megkülönböztető képességére.

46 A jelen ítélet 42. és 43. pontjában foglalt okfejtésével az Elsőfokú Bíróság nem támasztotta alá azon következtetését, mely szerint a bejelentett védjegyet az érintett közönség nem a szóban forgó áruk és szolgáltatások származása megjelöléseként érzékeli, mindössze azt a tényt hangsúlyozta, hogy e védjegy egy reklámkifejezésből áll, és a közönség azt ekként fogja fel.

47 Az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 41. pontjában foglalt azon megállapításával kapcsolatban, mely szerint a Vorsprung durch Technik védjegynek több jelentése lehet, ez a védjegy tekinthető szójátéknak vagy érzékelhető a fantázia meglepő és váratlan szüleményeként, miáltal megjegyezhető lehet, meg kell állapítani, hogy noha e jellemzők fennállása, amint az a jelen ítélet 39. pontjából következik, nem szükséges

feltétele annak, hogy megállapítható legyen egy reklámjelmondat megkülönböztető képessége, jelenlétük azért még főszabály szerint megkülönböztető képességgel ruházhatja fel ugyanezen reklámjelmondatot.

48 Az Elsőfokú Bíróságnak a megtámadott ítélet 46. pontjában foglalt azon megállapításával kapcsolatban, mely szerint „a Vorsprung durch Technik védjegy nem rendelkezik olyan alkótelemekkel, amelyek a nyilvánvaló promocionális jelentésen túl lehetővé tehetik az érintett vásárlóközönség számára a kifejezés mint az általa megjelölt áruk és szolgáltatások tekintetében megkülönböztető védjegy könnyű és azonnali megjegyzését”, elegendő annyit megjegyezni, hogy ezen megállapítást nem csak hogy nem támasztja alá azt ezt megelőző gondolatmenet, de ezen túl még bizonyos mértékben ellentmondásban is áll az ugyanezen ítélet 41. pontjában foglalt megállapítással, amint arra jelen ítélet előző pontja felhívja a figyelmet.

49 Ennélfogva az Audi megalapozottan állítja, hogy a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján végzett vizsgálat során az Elsőfokú Bíróság tévesen alkalmazta a jogot. A fellebbező által fellebbezése alapjául hivatkozott első jogalap második részének tehát helyt kell adni, következésképpen a fellebbezésnek helyt kell adni anélkül, hogy ugyanezen jogalap első részének vizsgálata szükséges volna.

50 Továbbá, tekintettel arra, hogy a fellebbezés második jogalapja az ezen értékelés összefüggésében tett megállapítás állítólagos szabálytalanságára vonatkozik, e jogalap vizsgálata nem szükséges.

51 Ilyen körülmények között a megtámadott ítéletet hatályon kívül kell helyezni, mivel az Elsőfokú Bíróság téves értékelés alapján azt állapította meg, hogy a második fellebbezési tanács a vitatott határozat elfogadásával nem sértette meg a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

Az Elsőfokú Bíróság előtti keresetről

52 A Bíróság alapokmánya 61. cikke első bekezdésének második mondata szerint a Bíróság az Elsőfokú Bíróság határozatának hatályon kívül helyezése esetén az ügyet érdemben maga is eldöntheti, amennyiben a per állása megengedi. A jelen esetben ez a helyzet áll fenn.

53 Amint azt a fellebbezési tanács a vitatott határozatban megállapította, a „Vorsprung durch Technik" kifejezés jó hírnévnek örvendő jelmondat, amelyet az Audi évek óta használ autógépjárművei eladásának promotálása céljából. 2001-ben került lajstromozásra közösségi védjegyként a 12. osztályba tartozó áruk tekintetében, miután bizonyítást nyert, hogy e jelmondat meglehetősen ismert a németajkú régiókban.

54 Ami a 12. osztálytól eltérő osztályokba tartozó, szóban forgó árukat és szolgáltatásokat illeti, a fellebbezési tanács a lajstromozás megtagadását azzal a ténnyel indokolta, hogy a „Vorsprung durch Technik" jelmondat olyan tárgyilagos üzenetet hordoz, mely szerint a technikai fölény jobb áruk előállítását és jobb szolgáltatások nyújtását teszi lehetővé. Álláspontja szerint egy ilyen köznapi, tényszerű üzenetre korlátozódó szóösszetétel főszabály szerint nem rendelkezik benne rejlő megkülönböztető képességgel, következésképpen kizárólag azzal a feltétellel lajstromozható, ha bizonyított, hogy a közönség körében meghonosodott.

55 Meg kell állapítani, hogy ez az elemzés a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának téves értelmezéséről ad tanúbizonyságot.

56 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a minőség jelölésére vagy a védjegy által jelölt termékek vásárlásának és szolgáltatások igénybevételének ösztönzésére egyébként reklámjelmondatként használt jelekből vagy adatokból álló valamennyi összetett

védjegy *per definitionem,* kisebb vagy nagyobb részében tárgyilagos üzenetet hordoz. A jelen ítélet 35–36. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból ugyanakkor az következik, hogy e védjegyek, ezen puszta tény által, nincsenek híján a megkülönböztető képességnek.

57 Tehát, amennyiben e védjegyek a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése c) pontjának értelmében nem leíró jellegűek, kifejezhetnek tárgyilagos, akár egyszerű üzenetet is, és ugyanakkor alkalmasak lehetnek arra, hogy jelöljék a fogyasztó számára a szóban forgó áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származását. Ilyen eset állhat fenn például, ha e védjegyek nem korlátozódnak egy szokásos reklámüzenetre, hanem bizonyos eredetiséggel vagy nyomatékkal rendelkeznek, az értelmezésre irányuló minimális erőfeszítést tesznek szükségessé, vagy kognitív folyamatot indítanak el az érintett közönség körében.

58 Még ha feltételezzük is, hogy a „Vorsprung durch Technik” jelmondat tárgyilagos üzenetet hordoz, amely szerint a technikai fölény jobb áruk előállítását és szolgáltatások nyújtását teszi lehetővé, e körülmény nem vezethet arra a következtetésre, hogy a bejelentett védjegy egyáltalában nem rendelkezik benne rejlő megkülönböztető képességgel. Bármilyen egyszerű legyen ezen üzenet ugyanis, azt nem lehet olyannyira szokásosnak minősíteni, hogy azonnal és bármiféle további vizsgálat nélkül kizárható legyen, hogy e védjegy alkalmas arra, hogy jelölje a fogyasztó számára a szóban forgó áruk és szolgáltatások kereskedelmi származását.

59 Ilyen összefüggésben meg kell állapítani, hogy az említett üzenet nem nyilvánvalóan következik e jelmondatból. Amint azt az Audi megjegyezte, az „előny a technika révén” jelentésű „Vorsprung durch Technik” kifejezés elsőre csupán okozati összefüggésre enged következtetni, ezáltal az értelmezés bizonyos fokú erőfeszítést igényel a közönség részéről. Továbbá e jelmondat bizonyos eredetiségnek és nyomatéknak adja tanújelét, ami könnyen megjegyezhetővé teszi. Végezetül, tekintve, hogy jóhírnévvel rendelkező és az Audi által évek óta használatos jelmondatról van szó, nem lehet kizárni, hogy az a tény, hogy az érintett közönség hozzászokott ahhoz, hogy kapcsolatba hozza e jelmondatot és az e társaság által gyártott autókat, ugyancsak megkönnyíti e közönség számára a megjelölt áruk vagy szolgáltatások kereskedelmi származásának azonosítását.

60 A fenti megállapításokból következik, hogy a vitatott határozatot hatályon kívül kell helyezni azon részében, amelyben a második fellebbezési tanács a 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontja alapján részben elutasította a Vorsprung durch Technik védjegy lajstromozása iránti kérelmet.

A költségekről

61 Az eljárási szabályzat 122. cikkének első bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozott, és a Bíróság maga hoz a jogvita kapcsán végleges határozatot, a Bíróság határoz a költségekről.

62 A Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a alapján, amely rendelkezés e szabályzat 118. cikke értelmében a fellebbezési eljárásra is alkalmazandó, a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Az OHIM-ot, mivel pervesztes lett, az Audi kérelmének megfelelően kötelezni kell az első- és másodfokú eljárás költségeinek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

1) A Bíróság hatályon kívül helyezi az Európai Közösségek Elsőfokú Bíróságának a T-70/06. sz., Audi kontra OHIM (Vorsprung durch Technik) ügyben 2008. július 9-én hozott ítéletét azon részében, amelyben az Elsőfokú Bíróság azt állapította meg, hogy a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) második fellebbezési tanácsa 2005. december 16-i (R 237/2005-2. sz.) határozatának elfogadásával nem sértette

meg az 1994. december 22-i 3288/94/EK tanácsi rendelet által módosított, a közösségi védjegyről szóló, 1993. december 20-i 40/94/EK tanácsi rendelet 7. cikke (1) bekezdésének b) pontját.

2) A Bíróság hatályon kívül helyezi a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) második fellebbezési tanácsának 2005. december 16-i (R 237/2005-2. sz.) határozatát azon részében, amely a 3288/94 rendelet által módosított 40/94 rendelet 7. cikke (1) bekezdése b) pontjának alapján részben elutasította a Vorsprung durch Technik védjegy lajstromozása iránti kérelmet.

3) A Bíróság a Belső Piaci Harmonizációs Hivatalt (védjegyek és formatervezési minták) (OHIM) kötelezi az első- és másodfokú eljárás költségeinek viselésére.

Aláírások